

International
Labour
Organization

Проект виконується
Міжнародною організацією праці

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект ЄС–МОП

«На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні»

Метінвест політехніка

**Основні міжнародні і європейські стандарти з БЗР
Законопроект про безпеку і здоров'я працівників на роботі**

Антоніу Сантуш

► Зміст

- Хто ми?
- Чому ми робимо те, що робимо? – парадокс смерті на роботі
- Основні міжнародні стандарти з безпеки і здоров'я на роботі (БЗР)
- Основні європейські стандарти з БЗР
- Здобутки для посадовців, що приймають рішення, і розробників законопроектів
 - ❑ Національні рамки БЗР
 - ❑ Основні зобов'язання роботодавців з БЗР
- Законопроект про безпеку і здоров'я працівників на роботі
 - ❑ Позитивні аспекти
 - ❑ Аспекти, що потребують доопрацювання
- Питання-відповіді

Хто ми?

The banner features a dark blue background on the left and a red background on the right, separated by a diagonal line. The ILO logo and text are on the left, and the EU flag and text are on the right.

 International
Labour
Organization

Проект виконується
Міжнародною організацією праці

 ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

Проект фінансується
Європейським Союзом

► Проект ЄС-МОП
НА ШЛЯХУ ДО БЕЗПЕЧНОЇ, ЗДОРОВОЇ
ТА ЗАДЕКЛАРОВАНОЇ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

www.ilo.org/shd4Ukraine

<https://www.youtube.com/watch?v=chv0h34Jw1k>

► Чому ми робимо те, що робимо? – парадокс смерті на роботі

- Для чого люди працюють: засоби до існування, особиста гідність, самореалізація та самооцінка особи, соціальна згуртованість, стабільність, мир та економічне зростання
- **На роботі гине більше людей, ніж у війнах.** Серед загальної кількості працівників у світі (бл. 2,84 млрд. осіб):
 - 350 - 360 тис. осіб гинуть щорічно (у майже 270 млн. аварій);
 - бл. 2 млн. помирають щорічно від професійних захворювань
- В Україні **коефіцієнт тяжкості смертельних нещасних випадків на роботі** майже втричі перевищує середній показник по країнах ЄС

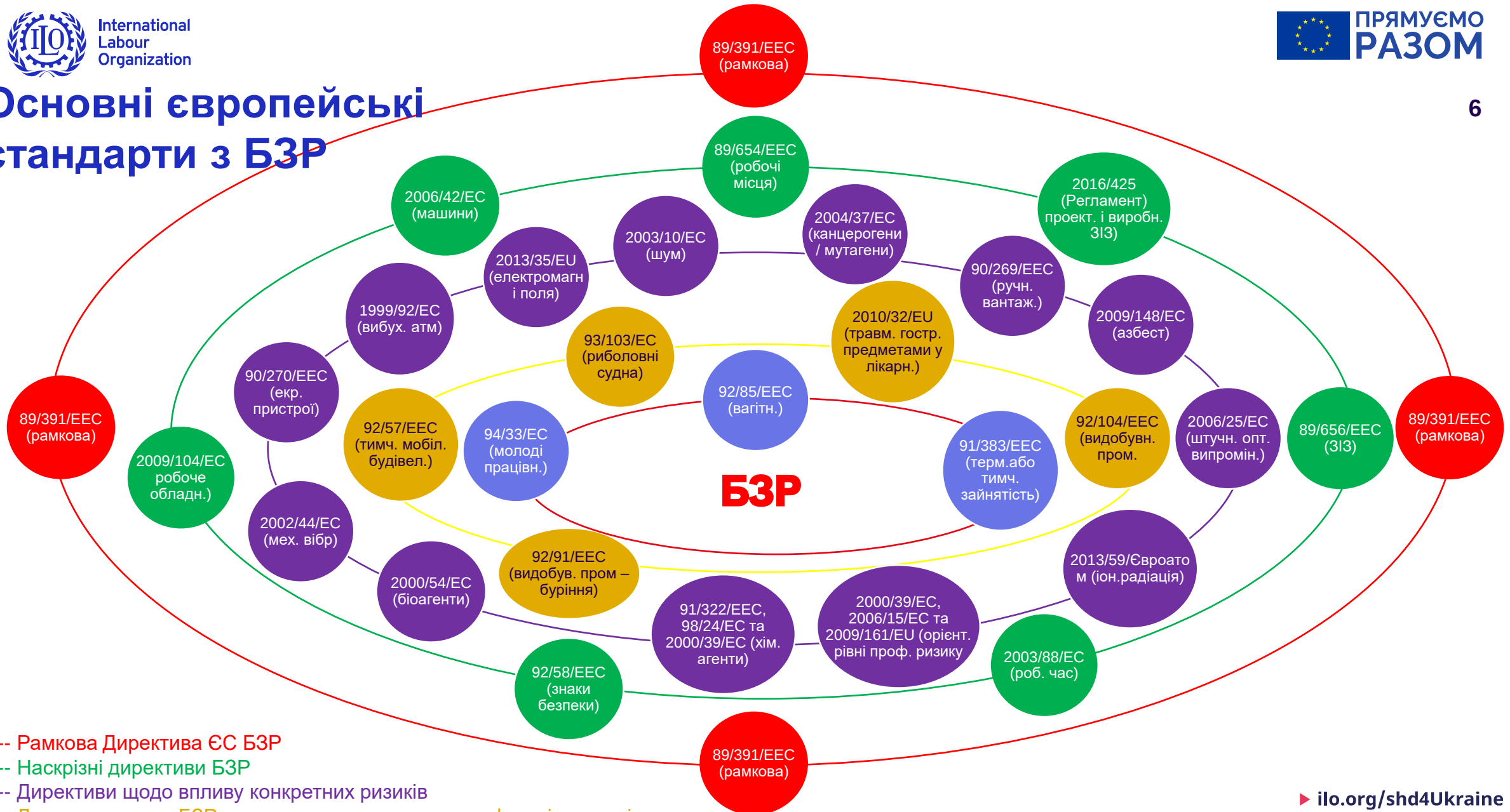
► Основні міжнародні стандарти з безпеки і здоров'я на роботі (БЗР)

- ❑ Основні стандарти МОП про БЗР
- ❑ Стандарти МОП про БЗР в окремих галузях економічної діяльності
- ❑ Стандарти МОП про БЗР стосовно захисту від конкретних ризиків
- ❑ Інші документи МОП стосовно БЗР

Основні європейські стандарти з БЗР

6

Здобутки для посадовців, що приймають рішення, і розробників законопроєктів

7

Державний рівень

Національна політика щодо БЗР

- Право працівника на БЗР забезпечується роботодавцем
- Попередження на основі оцінки ризиків
- Технічні умови проектування, виробництва, імпорту, продажу, призначення, установки, організації, використання та переробка матеріальних компонентів роботи
- Речовини, агенти чи процеси, які повинні бути заборонені чи обмежені, або які підлягають ліцензуванню
- Норми впливу хімічних/ фізичних/ біологічних агентів на працівників
- Технічні та науково-прикладні дослідження з питань БЗР
- Освіта, навчання та інформування
- Нагляд за станом здоров'я працівників
- Підвищення обізнаності – превентивна культура
- Система інспекції праці

Національна система БЗР

Скоординована та узгоджена інфраструктура/ мережа державних, приватних, кооперативних організацій, що діють у таких сферах:

- регулювання
- ліцензування
- сертифікація
- стандартизація
- дослідження
- навчання
- інформування
- консультації та залучення
- технічні превентивні служби
- нагляд за станом здоров'я
- інспекції

Дії на національному рівні

- Сприяння ініціативам із навчання, інформування та підвищення обізнаності
- Включення питань БЗР до програм навчання та профпідготовки
- Компетентні органи затверджують технічні умови щодо БЗР
- Врахування національних та міжнародних стандартів БЗР
- Законодавство про ліцензування враховує специфікації щодо БЗР
- Відповідність робочого обладнання мінімальним вимогам до БЗР
- Дотримання норм БЗР забезпечується ефективною системою ІП
- Запровадження процедури реєстрації, сповіщення та запитів щодо нещасних випадків на роботі і профзахворювань

Рівень підприємства

Право працівників на безпечні та здорові умови праці

Зобов'язання роботодавця стосовно забезпечення безпеки та здоров'я працівників у всіх аспектах, пов'язаних з роботою, з дотриманням ЗПЗ

Управління
ризиками
(унікнення,
оцінка та
контроль)

Служби
БЗР

Інформування
та навчання

Консультації та
залучення

Нагляд за
станом здоров'я

Здобутки для посадовців, що приймають рішення, і розробників законопроектів

8

Основні зобов'язання роботодавців щодо БЗР:

Законопроект про безпеку і здоров'я працівників на роботі - позитивні аспекти

- ▶ Заохочення до **тристороннього соціального діалогу** навколо питань БЗР
- ▶ Визначення **Національної політики і системи БЗР**
- ▶ Зобов'язання роботодавця постійно **забезпечувати безпеку і здоров'я працівників в усіх аспектах праці**
- ▶ Комплексний підхід **безпека + здоров'я** на роботі (не лише безпека)
- ▶ Перехід від реактивного підходу (захист і компенсація) до **превентивного** та включення:
 - ❑ Загальних принципів запобігання (ЗПЗ) для організації роботодавцем служб БЗР
 - ❑ Зобов'язання роботодавця оцінювати професійні ризики

Законопроект про безпеку і здоров'я працівників на роботі - позитивні аспекти

- ▶ Визначення **основних зобов'язань роботодавців** щодо БЗР (напр., служби запобігання і захисту, перша допомога, пожежогасіння і евакуація працівників, управління ризиками, навчання, інформування, консультування і залучення працівників, спостереження за здоров'ям, засоби колективного захисту, ЗІЗ та ін.)
- ▶ Особливі заходи для **особливо уразливих груп** працівників (напр., вагітні працівниці, які недавно народили або годують грудьми, працівники молодші 18 р., працівники з інваалідністю)
- ▶ Положення, націлені на **сприяння і забезпечення дотримання законодавства** (інспекція праці і відповідальність за недотримання вимог)

Законопроект про безпеку і здоров'я працівників на роботі– що варто доопрацювати

- ▶ **Структура і систематика:** Частина II має включати зобов'язання держави. Зобов'язання роботодавців мають бути виписані в окремій частині
- ▶ **Терміни** (напр. робоча зона, робоче місце, нещасний випадок, професійне захворювання, нічні працівники)
- ▶ Варіант регулювання **процедур і переліки факторів ризику** – підзаконними актами
- ▶ Варто передбачити, навіть коли є дозвіл на проведення **робіт підвищеного ризику** або використання **обладнання з підвищеним ризиком**, роботодавець повинен вжити всіх необхідних і адекватних заходів для мінімізації, наскільки це можливо, професійних ризиків і їх впливу на безпеку і здоров'я працівників
- ▶ **Обов'язок оцінювання ризиків** варто доповнити уточненням **ЯК** це робити, і **ЩО** робити далі (напр. інформувати працівників про результати в заходи, які треба вжити, спостереження за станом здоров'я, адаптація умов праці та ін.)

Законопроект про безпеку і здоров'я працівників на роботі – що варто доопрацювати

- ▶ Організація і робота **служб з БЗР не є гнучною**, бо визначає одну і ту ж модель для всіх робочих зон, замість надання можливості варіювання:
 - ❑ Одна/чи більше об'єднаних служб (безпека і здоров'я) або одна/чи більше окремих служб (з безпеки з одного боку і здоров'я – з іншого)
 - ❑ Різні варіанти (внутрішні/зовнішні; об'єднані/окремі) для різних робочих зон того ж роботодавця (залежно від кількості працівників і ризиків)
- ▶ Зобов'язання роботодавця щодо **першої допомоги, пожежогасіння, усунення наслідків аварій, евакуації працівників** обмежуються випадками, коли аварія (чи інша подія) вже **сталася** (тому вимагає екстрених заходів) на шкоду заходів із забезпечення готовності до таких ситуацій, якщо вони стануться
- ▶ Зобов'язання роботодавця підпорядковувати **всі дії щодо БЗР** чіткому додержанню **ієрархічних і послідовних ЗПЗ** необхідно прописати більш чітко (виняток: зобов'язання роботодавця щодо організації служб БЗР)

Законопроект про безпеку і здоров'я працівників на роботі – що варто доопрацювати

- ▶ Відсутнє **зобов'язання роботодавця формулювати і впроваджувати комплексний план** запобігання професійним ризикам
- ▶ Положення про повноваження інспекторів праці варто переглянути, аби узгодити із К. 81 і 129 та . і ст. 9 (1) Конвенції МОП №155 «Забезпечення виконання законів і норм, що стосуються БЗР, має забезпечуватися адекватною та відповідною системою інспекції»
- ▶ Санкції за порушення слід переглянути, бо «Система правозастосування повинна передбачати належні штрафи за порушення законів і нормативних актів» - стаття 9(2) Конвенції МОП №155:
 - ❑ Акцесорні (не грошові санкції)
 - ❑ Розмір штрафів залежно від розміру роботодавця (кількість працівників і/або обороти)
 - ❑ Більша диференціація розміру штрафів за серйозністю порушення
 - ❑ Звести до мінімуму кількість порушень, які охоплені залишковим положенням, що передбачає штрафи в розмірі половини суми мінімальної заробітної плати

Більше про Проєкт ЄС-МОП...

www.ilo.org/shd4Ukraine

<https://www.facebook.com/shd4Ukraine>

Issue #2 in December 2020

<https://bit.ly/2YKaLfV>

Contacts

Дякую за увагу!

Thank you for your attention!

International
Labour
Organization

Проект виконується
Міжнародною організацією праці

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект ЄС–МОП

«На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні»

Метінвест політехніка

Основні міжнародні і європейські стандарти з БЗР
Законопроект про безпеку і здоров'я працівників на роботі

Антоніу Сантуш

Середа, 9 грудня 2020